

Izvješće o provedbi Plana razvoja Ličko-senjske županije do 2027. godine za 2023. godinu

Naziv nositelja izrade:

Javna ustanova Razvojna agencija Ličko-senjske županije LIRA

Izrađeno: ožujak 2024.

Sadržaj

1. Uvod.....	1
2. Izvješće o provedbi posebnih ciljeva	3
2.1. PC 1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva kroz ulaganje u zelene i digitalne tehnologije	3
2.1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	3
2.1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1	3
2.2. PC 2. Jačanje konkurentnosti i održivosti poljoprivrede, šumarstva, lova i ribolova	5
2.2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	5
2.2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2.....	6
2.3. PC 3. Povećanje učinkovitosti korištenja resursa.....	9
2.3.1 Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	9
2.3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3.....	9
2.4. PC 4. Razvoj zelenog i održivog turizma	12
2.4.1.Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	12
2.4.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 4.....	13
2.5. PC 5. Pametni gradovi i sela.....	14
2.5.1.Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	14
2.5.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 3.....	15
2.6. PC 6. Unaprjeđenje kvalitete obrazovanja	16
2.6.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	16
2.6.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 6.....	17
2.7. PC 7. Demografski oporavak.....	18
2.7.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	19
2.7.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 7.....	19

2.8. PC 8. Unaprjeđenje kvalitete života ulaganjem u zdravstvenu i socijalnu infrastrukturu te sigurnost	20
2.8.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	20
2.8.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 8.....	21
2.9. PC 9. Očuvanje kulturne baštine	22
2.9.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda.....	22
2.9.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 9.....	23
3. Zaključak	25

1. Uvod

Godišnje izvješće o provedbi Plana razvoja Ličko-senjske županije za razdoblje do 2027. godine za 2023. godinu izrađeno je u skladu s Uputama za izradu godišnjeg izvješća o provedbi plana razvoja JLP(R)S Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Dokument: UI/GI-PR, Inačica: 1.1, iz veljače 2024. godine, a kojima je definirana struktura i sadržaj istog.

U skladu s Uputama, godišnje izvješće se sastoji od tekstualnog dijela i tabličnog predloška izvješća, a obvezu izrade, način podnošenja i rok podnošenja godišnjeg izvješća o provedbi plana razvoja propisani su odredbama zakonodavnog okvira sustava strateškog planiranja i upravljanja razvojem koje čine Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske (NN 123/17 i 151/22), Uredba o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i značaja za jedinice lokalne i područne samouprave (NN 37/23) te Pravilnik o rokovima i postupcima praćenja i izvještavanja o provedbi akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 44/23).

Izvješće o provedbi plana razvoja je izvješće o napretku u provedbi posebnih ciljeva i ostvarenju pokazatelja ishoda plana razvoja jedinice područne (regionalne) samouprave, koje tijelo zaduženo za izradu plana razvoja podnosi predstavničkom tijelu jedinice područne (regionalne) samouprave i Koordinacijskom tijelu jednom godišnje.

Ovo godišnje izvješće o provedbi Plana razvoja Ličko-senjske županije obuhvaća izvještajno razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2023. godine. Na županijskoj upravi leži odgovornost stvaranja uvjeta i pretpostavki za razvoj posebno onih djelatnosti koje su okosnica kvalitetnog i zadovoljnog života ljudi u našim krajevima kao što su školstvo, zdravstvo, socijalna skrb, infrastruktura, prostorno planiranje, zaštita okoliša i prirode, turizam, kultura te je iz navedenog tekstualnog i tabličnog dijela izvješća razvidno kako Županija podržava ostvarenje zadanih posebnih ciljeva te njihovu realizaciju i financijski podupire tijekom izvještajnog razdoblja (1. siječnja – 31. prosinca 2023. godine).

Ličko-senjska županija kontinuirano ulaže u gospodarstvo, poduzetništvo, istraživanje i razvoj, poljoprivredu, obrazovanje, zdravstvo, socijalnu skrb, kulturu, obnovljive izvore energije i energetske obnove, preventivne mjere zaštite i spašavanja na području županije.

U promatranom izvještajnom razdoblju 2023. godinu obilježila su događanja na globalnoj razini (ratna zbivanja na teritoriju Europe - Ukrajina, te učinci pandemije virusa COVID-19), odnosno gospodarske i sigurnosne posljedice koje iz njih proizlaze, inflacija i poremećaji u opskrbi, osobito energentima i sirovinama. Navedeni događaji potencijalni su rizik u provođenju daljnjih aktivnosti u svrhu realizacije posebnih ciljeva definiranih Planom razvoja. Ovo godišnje izvješće izrađeno je prateći ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda prema posebnim ciljevima iz Plana razvoja.

2. Izvješće o provedbi posebnih ciljeva

2.1. PC 1. Jačanje konkurentnosti gospodarstva kroz ulaganje u zelene i digitalne tehnologije

2.1.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Naziv pokazatelja ishoda i kod (iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost
Broj aktivnih pravnih osoba OI.02.4.31	1404 (2021.)	1670	1479 (2023.)
Broj novih malih i srednjih poduzeća po godini OI.02.4.06	117 (2020.)	139	152 (2022.)

2.1.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 1

- Broj aktivnih pravnih osoba u 2023. godini je 1479, što predstavlja povećanje od 75 pravnih osoba u odnosu na početnu vrijednost pokazatelja iz 2021. godine koja je iznosila 1404 aktivne pravne osobe.
- Kod pokazatelja- Broj novih malih i srednji poduzeća po godini za početnu vrijednost je naveden podatak iz 2020. godine - 2407, što predstavlja neispravan podatak, jer je provjerom kod izvora Državnog zavoda za statistiku utvrđeno da je isti u 2020. godini iznosio 117 novih srednjih i malih poduzeća. Za daljnje praćenje i izvješćivanje Plana razvoja Ličko-senjske županije do 2027. uzeti novoutvrđeni podatak. Obzirom na utvrđeno, ostvarena vrijednost pokazatelja u 2022. godini je 152 (od toga je 74 trgovačka društva i

78 obrta), što predstavlja povećanje od 35 novih malih i srednjih poduzeća u odnosu na novoutvrđenu početnu vrijednost pokazatelja iz 2020. godine. Podatak za 2023. godinu još nije dostupan.

Posebni cilj 1 provodi se u skladu s predviđenom dinamikom provedbe. Ličko-senjska županija u skladu sa svojim aktualnim financijskim i drugim uvjetima provodi aktivnosti u procesu unaprjeđenja poduzetničke klime, obnove i razvitka gospodarstva, uvođenja novih tehnologija i digitalizacije.

U sklopu ostvarenja ovog cilja realizirane su bespovratne potpore za razvoj malog i srednjeg poduzetništva u vidu subvencioniranja korištenja poslovnog prostora i opreme/usluga Razvojnog centra Ličko-senjske županije za poduzetnike (iznos 23.632,25 EUR), subvencionirana je kamata temeljem Ugovora o poslovnoj suradnji u provedbi programa kreditiranja između Ličko-senjske županije, Hrvatske banke za obnovu i razvoj za programe „Obrtna sredstva“ i «Poduzetništvo mladih, žena i početnika» te putem poslovnih banaka (iznos 5.061,26 EUR), realizirane su potpore male vrijednosti za sufinanciranje troškova marketinških aktivnosti poduzetnika i aktivnosti promidžbe poduzetništva, stipendije za 12 učenika koji se školuju za obrtnička deficitarna zanimanja u suradnji sa Obrtničkom komorom Ličko-senjske županije, te je proveden projekt „Start-up nacija“ Hrvatska tematska mreža za razvoj poduzetništva i samozapošljavanja koji doprinosi izgradnji kapaciteta javnog i civilnog sektora za kvalitetno prenošenje potreba u društvu i zagovaranje unaprjeđenja javnih politika socioekonomskog razvoja, čiji je nositelj GTF-Inicijativa za održivi rast, a Ličko-senjska županija je partner na projektu.

Razvojni centar Ličko-senjske županije kao ustanova kojoj je Ličko-senjska županija osnivač, svojim aktivnostima doprinosi ostvarenju ovog cilja djelujući kao potporna ustanova za razvoj poduzetništva, središnjeg mjesta za pružanje profesionalnih poslovnih usluga poduzetnicima i ulagačima na području Ličko-senjske županije te razvoj poduzetništva kroz usluge inkubatora, akceleratora i postrojenja za preradu voća i meda, s naglaskom na olakšavanje i stimuliranje poslovanja poduzetnika početnika i postojećih poduzetnika. Također predstavlja izvor informacija o financijskim potporama, poticajima te najnovijim trendovima i poslovnim praksama koji su dostupni poduzetnicima, organizira edukativne radionice, seminare i konferencije koje pružaju dodatnu priliku za usavršavanje. U okviru svojih usluga virtualnog inkubatora i coworking centra omogućuje poslovnu registraciju za korisnike, pristup i povezivanje svih stanara virtualnog inkubatora, mogućnost pronalaska poslovnih partnera, smanjenje troškova poslovanja, IT podrška,

korištenje namještajem i informatičkom opremom opremljenog uredskog prostora za Co-working i/ili umrežavanje s drugim poduzetnicima, investitorima ili potpornim institucijama, zajedničko korištenje dvorane za sastanke i prezentacije, korištenje multifunkcionalne dvorana, stručnu pomoć pri vođenju i upravljanju poslovnim subjektom u prvim godinama poslovanja, te virtualni promidžbeni prostor za stanare, online edukacije.

U 2023. godini priveden je kraju projekt uređenja i opremanja dijela prostora zgrade Razvojnog centra, što će omogućiti nove uredske prostorije za poduzetnike i novu konferencijsku dvoranu. Ukupna procijenjena vrijednost radova iznosi 234.000,00 EUR, dok je u izvještajnom razdoblju iznos uložениh sredstava iznosio 124.873,33 EUR. Projekt je prijavljen za financiranje iz Programa gospodarske i društvene revitalizacije Like.

Na program rada Razvojnog centra Ličko-senjske županije realizirana ukupna sredstva iznose 159.356,92 EUR (u ovom posebnom cilju navedeni iznos umanjen je za iznos proračunskih sredstava koja se odnose na kapitalna ulaganja u solarnu elektranu koji pridonose ostvarenju posebnog cilja 3).

Iznos proračunskih sredstava realiziranih za provedbu PC1: 275.488,56 EUR

2.2. PC 2. Jačanje konkurentnosti i održivosti poljoprivrede, šumarstva, lova i ribolova

2.2.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Naziv pokazatelja ishoda i kod (iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost
Subjekti upisani u Upisnik poljoprivrednih proizvođača OI.02.12.77	5195 (2021.)	6178	5218 (2023.)
Udio prihoda poljoprivrednog sektora u BDP-u županije OI.02.12.79	3,65 % (2020.)	4,34%	1,24%
Razvoj vrijednosti volumena proizvodnje akvakulture OI.02.12.20	8,58 % (2019./2020.)	4,34%	23,59 % (2021./2022.)

2.2.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 2

- Pokazatelj Subjekti upisani u Upisnik poljoprivrednih proizvođača u 2023. godini je 5128 subjekata, što predstavlja povećanje za 23 subjekta u odnosu na početnu vrijednost pokazatelja iz 2021. godine koja je iznosila 5195 subjekata. Od upisanih poljoprivrednih subjekata 7 je zadruga, 62 trgovačka društva, 1820 samoopskrbnih poljoprivrednih gospodarstva, 18 obrta, 3310 obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i 1 druga pravna osoba.
- Kod pokazatelja Udio prihoda poljoprivrednog sektora u BDP-u županije - za izvještajno razdoblje 2023. godinu nije dostupan podatak o BDP-u županije obzirom da je posljednji dostupan podatak o BDP-u na razini županija iz 2021. godine. (DZS). Za izračun pokazatelja korišten je podatak o BDP-u županije iz 2021. i iznos prihoda djelatnosti poljoprivrede (A01) iz 2021. godine za Ličko-senjsku županiju, izvor FINA. Dobivena

vrijednost pokazatelja je 1,24 %, što u odnosu na početnu vrijednost pokazatelja od 3,65% iz 2020. godine pokazuje smanjenje, međutim ne raspolažemo kategorijama podataka koje su bile uvrštene u izračun početne vrijednosti. Stoga se za daljnje praćenje i izračun ovog pokazatelja definira izračun temeljen na posljednjem dostupnom podatku o BDP-u županije i na prihodima poljoprivredne djelatnosti (A01) županije- izvor FINA iz iste godine, a novoutvrđeni podatak se u budućem praćenju uzima kao početna vrijednost pokazatelja.

- Pokazatelj ishoda - Razvoj vrijednosti i volumena proizvodnje akvakulture je izračunat na temelju usporedbe podataka o ukupnoj proizvodnji u uzgajalištima na području Ličko-senjske županije u kg u 2021. i 2022. godini, koji u postotku iznosi 23,59 % i predstavlja povećanje proizvodnje 2022. godine u odnosu na 2021. godinu. Podaci o ukupnoj proizvodnji u 2021. i 2022. godini prikupljeni su od Ministarstva gospodarstva, Uprave za ribarstvo, Sektor za tržište, informacijski sustav u ribarstvu i upravljanje akvakulturom na upit.

Početna vrijednost pokazatelja iznosila je 8,58 %, a utvrđena je kao izračun razlike prihoda akvakulture (NKD A032) u 2020. u usporedbi s 2019., prema izvoru FINA (GFI-jevi za 2020). Isti način izračuna za izvještajno razdoblje nije bio primjenjiv iz razloga što je provjerom financijskih podataka kod izvora FINA-e iz godišnjih financijskih izvještaja poduzetnika za 2021. i 2022. godinu Ličko-senjske županije za djelatnost Akvakultura iznos ukupnih prihoda bio 0, a također prema podacima DZS djelatnost Akvakulture (03.2) u godinama 2021. i 2022. nema zabilježenih prihoda za poslovne subjekte na području Ličko-senjske županije. Daljnjom analizom i traženjem podataka u Registru dozvola u akvakulturi, na području Ličko-senjske županije navedena su poduzeća koja imaju dozvole za uzgoj vodenih organizama na lokacijama koje se nalaze na području Ličko-senjske županije. Ukupno tri poslovna subjekta imaju dozvole za obavljanje djelatnosti akvakulture na lokacijama u Ličko-senjskoj županiji, međutim sjedište samo jednog od poduzeća je u Ličko-senjskoj županiji. Stoga se predlaže alternativni način izračuna pokazatelja za praćenje, a novoutvrđeni podatak kao početna vrijednost za praćenje u narednim izvještajnim razdobljima.

Ličko senjska županija provodila je aktivnosti poticanja ruralnog razvoja vlastitim sredstvima i

sredstvima Ministarstva poljoprivrede, te je kroz program potpora poljoprivredi u 2023. godini dodijelila potpore za manifestacije, potpore za održanje proizvodnje, potpore za razvoj mini mljekara te potpore za osnaživanje konkurentnosti malih poljoprivrednih gospodarstva.

U sklopu provedbe projekta Plana navodnjavanja Ličko-senjske županije, a u cilju unapređenja postojeće poljoprivredne proizvodnje te omogućavanje iskorištavanja prirodnih resursa na održiv način te nalaženja načina kako nadoknaditi nedostatke vode koji se javljaju pri uzgoju poljoprivrednih kultura, Ličko-senjska županija je u 2023. godini s Hrvatskim vodama sklopila Ugovor o sufinanciranju projektne dokumentacije na području Ličko-senjske županije – Program izrade projektne dokumentacije za sustave navodnjavanja na području Ličko-senjske županije do iznosa 49.772,25 EUR od čega 80% iznosa sufinanciraju Hrvatske vode, a 20% iznosa sufinancira Ličko-senjska županija.

Također je kao doprinos ostvarenju ovog cilja naručena izrada Strategije razvoja mljekarstva i sirarstva na području Ličko-senjske županije, koja će se strateški povezati sa ciljevima iz hijerarhijski nadređenih strateških dokumenata regionalne, sektorske i državne razine.

Provođen je Program razvoja i unapređenja lovstva na području Ličko-senjske županije za razdoblje 2021.-2025. godina te su dodijeljene potpore za izgradnju i adaptaciju lovno-tehničkih i lovno-gospodarskih objekata, potpore za povećanje glavnih vrsta divljači, potpore za razvoj lovnog turizma, te za izgradnju i opremanje lovačkih domova i streljana.

Ličko-senjska županija je u svrhu realizacije strateškog projekta Centar za razvoj brdsko-planinske poljoprivrede i stočarstva pokrenula postupak izrade projektne dokumentacije, te je naručena usluga izrade idejnog rješenja za 5 modula i urbanistička vizualizacija za 7 modula, koje usluge su realizirane. Obzirom na intenciju da se projekt Centar za razvoj brdsko-planinske poljoprivrede i stočarstva proglasi strateškim interesom Republike Hrvatske, pristupilo se izvođenju potrebnih aktivnosti i izrade dokumentacije. Realizacija projekta bi izravno doprinosila ostvarenju ovog posebnog cilja, kao sinergijski i ostalih posebnih ciljeva iz Plana razvoja Ličko-senjske županije do 2027., a cilj projekta je kreirati javnu infrastrukturu kojom se pruža podrška transformaciji poljoprivrede, stočarstva i drugih sektora poput turizma na brdsko-planinskim područjima, osigurati digitalne usluge i sadržaje za poljoprivrednike i druge dionike na ruralnom prostoru, unaprijediti proizvodne procese, potaknuti poduzetnike na kreiranje proizvoda sa dodanom vrijednošću i niz ostalih predispozicija za razvoj. Iznos sredstava utrošenih u provedbi strateškog projekta- 29.607,41 EUR.

Održavanje manifestacije Jesen u Lici 2023. također sinergijski doprinosi provedbi ovog posebnog cilja, ali se u ovom izvješću navodi kao aktivnost koja je najviše pridonijela posebnom cilju PC 4. - Razvoj zelenog i održivog turizma.

Iznos proračunskih sredstava realiziranih za provedbu PC2: 394.294,91 EUR

2.3. PC 3. Povećanje učinkovitosti korištenja resursa

2.3.1 Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Naziv pokazatelja ishoda i kod (iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost
Broj javno dostupnih punionica za vozila na električni pogon OI.02.11.44	10 (2021.)	12	13 (2023.)
Ostvareni gubici u vodovodnoj mreži OI.02.6.65	67%	56%	64,51 % (2023.)

2.3.2. Opis napretka u provedbi posebnog cilja 3

- Pokazatelj ishoda- Broj javno dostupnih punionica za vozila na električni pogon je ostvario ciljnu vrijednost za 2027. godinu, štoviše premašio je ciljnu vrijednost. Početna vrijednost pokazatelja 2021. godine bila je 10 punionica, a ostvarena vrijednost 2023. godine je 13 punionica.
- Pokazatelj ishoda - Ostvareni gubici u vodovodnoj mreži 2021. godine iznosio je 67 %, a

ostvarena vrijednost 2023. godine je 64,51 %. Podatak je prikupljen od poduzeća za vodoopskrbu s područja Ličko-senjske županije i predstavlja smanjenje gubitaka od 2,49 % odnosno pozitivno ostvarenje pokazatelja.

Aktivnosti koje su se provodile, a doprinosile su ostvarenju ovog cilja su energetske obnove javnih zgrada na području Ličko-senjske županije, infrastrukturna ulaganja, te aktivnosti subvencija za povećanje dostupnosti linijskog prometa. U 2023. godini završen je projekt energetske obnove Doma za starije i nemoćne osobe Ličko-senjske županije, Podružnica Udbina, čija je ukupna vrijednost 3.993.243,75 EUR, od čega je 1.932.992,58 EUR sufinancirano EU sredstvima, a ostatak iznosa sufinancirao se iz proračuna Ličko-senjske županije i drugih izvora. Na projekt energetske obnove Ambulante Donji Lapac (zamjena krovišta) realizirano je sufinanciranje u iznosu od 1.250,00 EUR iz proračuna Ličko-senjske županije.

U zgradi – sjedištu Ličko-senjske županije provodio se projekt energetske obnove zamjenom sustava grijanja na lož ulje na energetski prihvatljiviji izvor energije za grijanje i hlađenje. Ugradnjom dizalice topline kao modernog sustava obnovljivih izvora energije pridonosi se učinkovitom upravljanju energijom u zgradama javnog sektora, ali i smanjuje emisija štetnih plinova sa stakleničkim efektom. Ukupna vrijednost projekta iznosi 232.250,65 EUR, od čega bespovratna sredstva Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost iznose 185.136,91 EUR, a ostatak sredstava je vlastito financiranje u iznosu od 47.113,75 EUR. Tijekom 2023. godine izvedena je prva faza radova i utrošeno je 83.969,09 EUR.

Također su za službene svrhe nabavljena dva automobila na električni pogon kako bi se doprinijelo smanjenju emisije štetnih plinova, te je u dvorište zgrade-sjedišta ugrađena punionica za automobile na električni pogon. Nabava automobila je sufinancirana iz Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u iznosu od po 9.290,60 EUR za svaki automobil, a ostatak je plaćen vlastitim sredstvima.

U prosincu 2023. godine završen je Projekt "Fotonaponska elektrana" Osnovne škole Zrinskih i Frankopana Otočac, ukupne vrijednosti 31.681,34 EUR, od čega je Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost osigurao sredstva u iznosu od 24.235,97 EUR. Ličko-senjska županija sudjelovala je u pred-financiranju projekta, a sredstva utrošena u 2023. godini iznose 27.829,60 EUR.

U tijeku je i postavljanje fotonaponske elektrane na zgradu Razvojnog centra Ličko-senjske

županije, za koju su realizirana sredstva u 2023. iznosila 37.855,75 EUR. Ukupna vrijednost projekta iznosi 84.912,70 EUR, a projekt se sufinancira sredstvima Ličko-senjske županije i Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost.

Projekt za energetske obnovu zgrade Gimnazije Gospić i Strukovne škole u Gospiću prijavljen je na Poziv "Energetska obnova zgrada javnog sektora" u okviru Nacionalnog plana oporavka i otpornosti 2021. – 2026., te se trenutno nalazi na rezervnoj listi (očekuje se realokacija sredstava odnosno potpisivanje Ugovora od dodjeli bespovratnih sredstava u iznosu od 1.977.002,88 EUR). Ličko-senjska županija ulagala je i u obnovu infrastrukture vodoopskrbe i odvodnje aglomeracije Plitvičkih Jezera, sufinancirajući izradu projektne, studijske, tehničke te natječajne dokumentacije za realizaciju Projekta vodoopskrbe i odvodnje aglomeracije Plitvička Jezera, iznos utrošenih sredstava 2.867,12 EUR.

Tijekom 2023. godine provodili su se važni infrastrukturni projekti koji doprinose ovom cilju u području unaprjeđenja dostupnost linijskog prijevoza putnika.

Ličko-senjska županija bila je partner Lučkoj upravi Senj u realizaciji Projekta «Trajektno pristanište nova rampa unutar lučkog područja LU Senj u uvali Stinica», koji je dovršen krajem 2023. godine. Cilj projekta je bolja prometna povezanost trajektnog linijskog prijevoza, povezivanje otoka Raba s kopnom čime se povećava sigurnost plovidbe i pridonosi povećavanju kvalitete života lokalnog stanovništva te odgovara na potrebe turizma. Projekt je financiran iz Operativnog programa Konkurentnost i kohezija, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, a ukupna vrijednost projekta iznosila je 2.510.832 EUR. Projekt je trajao 30 mjeseci, a iz proračuna Ličko-senjske županije u 2023. sufinancirano je 3.626,86 EUR.

Također je u tijeku projekt uređenja Luke Senj koji uključuje produženje primarnih lukobrana i unutrašnjosti gatova u luci, a nositelj provedbe je Lučka uprava Senj. Projekt se financira iz više izvora, a najznačajniji dio sufinancira Ministarstvo mora, prometa i turizma.

Na području Grada Novalje realiziran je projekt unaprjeđenja lučke infrastrukture „Rekonstrukcija i dogradnja projektnog pristaništa Žigljen“ koji je dovršen u 2023. godini i nova rampa je puštena u promet. Projektom se osigurao veći kapacitet luke, sigurnost linijskog prijevoza, smanjenje gužvi i bolja povezanost otoka Paga sa kopnom. Projekt je najvećim dijelom financiran EU sredstvima, a vrijednost projekta iznosila je 9,75 mil. EUR.

Ličko-senjska županija je tijekom 2023. godine za sve studente, učenike i umirovljenike osigurala besplatan prijevoz vlakom, što doprinosi ovom cilju, kao što sinergijski doprinosi i ostalim

ciljevima u nastavku izvješća. U vezi pripreme preduvjeta za postupak sklapanja ugovora o prijevozu kao javnoj usluzi, izrađena je Analiza postojeće mreže linija javnog županijskog autobusnog prijevoza putnika na području Ličko-senjske županije.

Sufinanciran je i rad Ekobrodice namijenjene za čišćenje mora od plivajućih tekućih i krutih otpadaka, za intervencije u slučaju iznenadnih onečišćenja mora, gašenje požara i protupožarnu zaštitu. temeljem potpisanog sporazuma sa Zadarskom županijom, te je sufinancirano održavanje međuzupanijske pomorske linije Rab-Lun.

Provođenjem projekta „Bluegreencircle“ sklopljen je Partnerski ugovor između GTF – Inicijative za održivi rast Zagreb i Ličko-senjske županije kao partnera, s ciljem podržavanja bilateralne inicijative u području zelene tranzicije javnih tijela i institucija, kao i nevladinih institucija iz Republike Hrvatske i Kraljevine Norveške.

Iznos proračunskih sredstava realiziranih za provedbu PC3: 415.544,10 EUR

2.4. PC 4. Razvoj zelenog i održivog turizma

2.4.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Naziv pokazatelja ishoda i kod (iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost
Dolasci u turističke smještajne objekte OI.02.8.01	484.408 (2021.)	576.091	768.131 (2023.)
Prosječni boravak turista (u danima) OI.02.8.24	6,4 (2020.)	7,6	4,4 (2023.)

2.4.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 4

- Pokazatelj ishoda - Dolasci u turističke smještajne objekte ostvario je pozitivan rezultat, štoviše premašio je ciljnu vrijednost i u odnosu na početnu vrijednost iz 2021. godine, ostvario povećanje za 58,57 %. Broj dolazaka u turističke smještajne objekte 2021. iznosio je 484.408, a 2023. godine iznosio je 768.131.
- Pokazatelj ishoda - Prosječni boravak turista (u danima) ostvario je vrijednost od 4,4 dana boravka 2023., što predstavlja kraći boravak turista za 2,2 dana nego 2021. godine kad je iznosio 6,4 dana boravka.

Ličko-senjska županija je napretku ovog cilja pridonosila provodeći razne aktivnosti i projekte. Održavanje manifestacije Jesen u Lici svojim obimom i sadržajima obuhvaća mnogo više od kulturno-tradicionalne i izložbeno-sajamske manifestacije te ima značenje u smislu turističke promocije i ponude proizvoda lokalnih proizvođača, gastronomske i smještajne ponude destinacija kontinentalnog i manje turistički zastupljenog područja Ličko-senjske županije što značajno i direktno pridonosi mjerama ovog cilja kao što su diverzifikacija turističke ponude, potpora poljoprivrednicima i gospodarskim subjektima u održavanju tradicionalnih sorti i tradicijskih proizvoda. Ovom manifestacijom promovira se kvaliteta, raznolikost izvornih i tradicionalnih proizvoda, turističkog potencijala Ličko-senjske županije, ali i proizvoda svih drugih brdsko-planinskih prostora Republike Hrvatske i razvija njihovo tržište. Izlažu se brojni autohtoni poljoprivredni, prehrambeni, uporabni i ukrasni proizvodi visoke kvalitete koje proizvode mala poljoprivredna gospodarstva i mali poduzetnici s ličkog odnosno kontinentalnog, primorskog i otočnog dijela županije te ruralnih prostora gotovo svih brdsko-planinskih županija. U okviru manifestacije organiziralo se i ocjenjivanje kvalitete raznih prehrambenih proizvoda. Projekt Park senjskih književnika projekt je Ličko-senjske županije i Grada Senja koji pridonosi cilju zelenog i održivog turizma i jačanju otpornosti na klimatske promjene. Ličko-senjska županija sklopila je ugovor o neposrednom sudjelovanju s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u sufinanciranju provedbe mjere prilagodbe klimatskim promjenama u svrhu otpornosti urbanih sredina. Realizacijom projekta doprinijet će se diverzifikaciji turizma i poboljšanju turističke ponude na temelju kulturno-povijesne baštine.

Potpora razvoju zelenog i održivog turizma ostvarivala se ulaganjima u pomorsko dobro i to u

sklopu provedbe Programa sufinanciranja projekata uređenja, izgradnje i održavanja pomorskog dobra na području Ličko-senjske županije za 2023. godinu, temeljem raspisanog Javnog poziva za podnošenje prijave za sufinanciranje kapitalnih projekata na pomorskom dobru odobrene su bespovratne potpore u ukupnom iznosu od 210.195,24 EUR. Korisnici sredstava bespovratnih potpora su jedinice lokalne samouprave koje upravljaju pomorskim dobrom i lučke uprave, s kojima su potpisani ugovori o korištenju dodijeljenih potpora.

Projekt „DIŠI Velebit – Doživi, Istraži, Šetaj kroz, Iskusi Velebit“ je projekt prijavljen na poziv u okviru NPOO programa Regionalna diversifikacija i specijalizacija hrvatskog turizma kroz ulaganja u razvoj turističkih proizvoda visoke dodane vrijednosti, a nositelj je Ličko-senjska županija. Cilj projekta su ulaganja u digitalnu tranziciju kako bi se povećala raznovrsnost turističke ponude, smanjila regionalna neujednačenost te potaknula demografska revitalizacija. Ukupna vrijednost projekta iznosi 3,7 milijuna EUR. Za izradu projektne dokumentaciju za projekt „Diši Velebit“ utrošeno je 13.250,00 EUR.

Projekt „EXCOVER“ financiran je iz INTERREG programa prekogranične suradnje Italija Hrvatska 2014. - 2020. Vodeći partner bila je Razvojna agencija Ličko-senjske županije LIRA, a glavni cilj projekta je turistička valorizacija malih i manje poznatih destinacija u zaleđu Jadranske obale u Republici Hrvatskoj i Italiji kroz razvoj novih turističkih paketa, zasnovan na bogatoj kulturnoj i prirodnoj baštini projektne područja. Iznos realiziranih proračunskih sredstava u 2023. iznosio je 566.194,67 EUR.

Iznos proračunskih sredstava realiziranih za provedbu PC4: 1.073.116,07 EUR

2.5. PC 5. Pametni gradovi i sela

2.5.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Naziv pokazatelja ishoda i kod (iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost
Broj novih e-usluga za			

građane OI.02.7.35	0	1	0
Broj korisnika novih e- usluga za poduzetnike OI.02.7.37	0	60	0
Pokrivenost širokopojasne mreže (engl. Broadband), % OI.02.4.18	89,3 % (2012.)	100 %	45,83 %

2.5.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 3

- Pokazatelj ishoda-Broj novih e-usluga za građane nije ostvario promjenu vrijednosti.
- Pokazatelj ishoda-Broj korisnika novih e-usluga za poduzetnike nije ostvario promjenu vrijednosti.
- Kod pokazatelja ishoda - Pokrivenost širokopojasne mreže (engl. Broadband), % nije moguće utvrditi promjenu vrijednosti, obzirom da je za početnu vrijednost uzet podatak iz 2012. godine koji iznosi 89,3 % i koji je neadekvatan. Napredak i promjene u sustavu digitalne tehnologije unatrag više od deset godina ukazuju na to da je 2012. godine širokopojasni internet podrazumijevao druge vrijednosti brzine prijenosa podataka, pa zasigurno ne predstavlja iste vrijednosti kao danas. Prema izvoru HAKOM vrijednost pokazatelja ishoda 2023. iznosi 45,83 %. Stoga će se za početnu vrijednost uzeti podatak iz 2023. godine i u odnosu na tu vrijednost će se uspoređivati daljnji napredak pokazatelja.

Kod ovog cilja nije došlo do pozitivnih promjena početnih pokazatelja, odnosno za pokazatelj pokrivenosti širokopojasnog pristupa nije moguće utvrditi promjenu. Projekt „Razvoj širokopojasnog pristupa internetu na području Ličko-senjske županije“ planira se prijaviti na novi poziv za dodjelu bespovratnih sredstava za projekte razvoja širokopojasnog pristupa internetu iz

Mehanizma za oporavka i otpornost u okviru NPOO. Tijekom 2023. ažurirana je projektna dokumentacija te pripremljen nacrt projektne dokumentacije za projekt u kojemu je Ličko-senjska županija nositelj projekta, a projekt obuhvaća razvoj širokopojasnog pristupa na području Grada Senja, te Općina Brinje, Donji Lapac, Karlobag, Lovinac, Perušić, Udbina i Vrhovine. Iznos sredstava utrošenih u provedbi strateškog projekta „Razvoj širokopojasnog pristupa internetu na području Ličko-senjske županije“ u 2023. godini - 0,00 EUR.

Projekt “Digitalna županija za poslovne subjekte - otklanjanje administrativnih prepreka u poslovanju“ prijavljen je na Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava „Priprema projektno-tehničke dokumentacije za projekte u području digitalne transformacije i zelene tranzicije“ Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije, temeljem čega je odobren iznos sredstava od 82.635,87 EUR. Ugovor je potpisan u srpnju 2023. godine i u tijeku je provedba javnog nadmetanja za odabir konzultanta u provedbi projekta. Iznos sredstava utrošenih u provedbi strateškog projekta “Digitalna županija za poslovne subjekte - otklanjanje administrativnih prepreka u poslovanju“ u 2023. godini – 0,00 EUR.

U izvještajnom razdoblju nisu utrošena sredstva za PC5.

2.6. PC 6. Unaprjeđenje kvalitete obrazovanja

2.6.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Naziv pokazatelja ishoda i kod (iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost
Broj učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja OI.02.2.56	268 (2021./2022.)	320	429 (2023./2024.)
Udio stanovništva dobi 25-64 godina uključenog			

u programe cjeloživotnog obrazovanja OI.02.2.57	0,06 % (2019./2020.)	0,08%	0,35% (2023.)
---	-------------------------	-------	------------------

2.6.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 6

U sklopu ovog Posebnog cilja ostvarena vrijednost pokazatelja ishoda :

- Broj učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja u izvještajnom razdoblju iznosi 429 i ostvario je povećanje od 161 učenika u odnosu na početnu vrijednost (268 učenika) i premašio ciljnu vrijednost 2027. godine. Podaci o broju učenika koji se školuju za deficitarna zanimanja su prikupljeni od srednjih škola s područja Ličko-senjske županije, a podaci o deficitarnim zanimanjima u 2023. godini od Hrvatskog zavoda za zapošljavanje. U Strukovnoj školi Gospić školuje se 311 učenika, a u Srednjoj školi Plitvička Jezera 118 učenika za deficitarna zanimanja. Ostale škole nisu imale obrazovne programe koji su na popisu deficitarnih zanimanja.
- Udio stanovništva dobi 25-64 godina uključenog u programe cjeloživotnog obrazovanja u izvještajnom razdoblju ostvario je vrijednost od 0,35 % (152 osobe), što predstavlja napredak od 0,29 % u odnosu na početnu vrijednost koja je iznosila 0,06 % (25 osoba) . Podaci prikupljeni od Srednje škole Otočac, Strukovne škole Gospić, Pučkog otvorenog učilišta dr. Ante Starčević Gospić, Razvojnog centra Ličko-senjske županije i Hrvatskog zavoda za zapošljavanje, Područna služba Gospić.

U sklopu ovog Posebnog cilja osigurana su financijska sredstva za osnovne i srednje škole, učeničke domove, te aktivnosti i projekte s tematikom obrazovanja (natjecanja učenika i školske manifestacije, projekti prehrane i školske kuhinje, sufinanciranje prehrane učenika, sufinanciranje prijevoza učenika, shema školskog voća i mlijeka, produženi boravak, Pilot projekt-e-škole, projekt „Obrok za sve“, projekt „Medni dan“, programi cjelodnevnih škola, projekti „ Erasmus“, „Struka i ti“, „Karijera i ja“, „Medicinska +“, „Suradnja strukovnih škola Gospić-Široki Brijeg“, minimalni standardi za osiguranje uvjeta rada osnovnih i srednjih škola, kapitalni izdaci iz decentralizacije, izdaci za osoblje, tekuće investicije i kapitalna ulaganja i sl.).

U okviru projekta „Obrazovanje jednakih mogućnosti III“ i „Obrazovanje jednakih mogućnosti IV“ osigurana su sredstva za zapošljavanje 45 pomoćnika u nastavi i stručnih komunikacijskih posrednika za 45 učenika s teškoćama u razvoju u osnovnoškolskim i srednjoškolskim odgojno-obrazovnim ustanovama.

Također u sklopu ovog cilja provodi se projekt „Jadranski regionalni znanstveni centar za razvoj vještina u području STEM-a, IKT-a, poduzetništva i aktivnog građanstva“. Kroz projekt će se doprinijeti stvaranju okruženja, sadržaja, alata, aktivnosti i mogućnosti za jačanje STEM, IKT, poduzetničkih i građanskih kapaciteta, kompetencija, vještina i znanja učitelja, drugih odgojno-obrazovnih djelatnika te učenika osnovnih škola. Cilj projekta je unaprijediti obrazovanje učenika i odgojnih djelatnika osnovnih škola s posebnim fokusom na darovite, visoko motivirane učenike te one s poteškoćama u razvoju. Jedan od ključnih ciljeva ovog projekta je jačanje kapaciteta osnovnih škola kroz različite oblike obrazovanja poput edukacija, studijskih putovanja, ljetnih škola i smotri. Nadalje, projekt će poslužiti kao platforma za razmjenu znanja i iskustava te doprinijeti modernizaciji odgojno-obrazovnog sustava, pružajući koristi stručnjacima unutar javnih institucija odgovornih za obrazovne politike. Ukupna vrijednost projekta iznosi 2.696.900,33 EUR, od čega 85% iznose bespovratnih sredstava iz donatorskih izvora (Financijski mehanizam gospodarskog prostora 2014.-2021. iz Kraljevine Norveške), a 15% iz nacionalnih sredstava. Ličko-senjska županija je jedan od ukupno 10 partnera na projektu, uz Splitsko-dalmatinsku županiju kao nositelja projekta pri čemu Ličko-senjska županija sudjeluje u proračunu projekta sa 1.237.168,90 EUR. U okviru projekta predviđena je uspostava regionalnog znanstvenog centra (RCZ) sa sjedištem u Splitu i podružnicom u Gospiću. U tijeku 2023. godine uređivao se i obnavljao unutarnji i vanjski prostor Kulturno-informativnog centra u Gospiću, smještenog na adresi Budačka 12, te se nabavljala oprema za buduću podružnicu STEM znanstvenog centra. Iznos realiziranih sredstava 235.399,55 EUR.

Iznos proračunskih sredstava realiziranih za provedbu PC5: 19.394.984,18 EUR

2.7. PC 7. Demografski oporavak

2.7.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Naziv pokazatelja ishoda i kod (iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost
Iznos isplaćenih potpora za novorođenu djecu OI.02.3.64	180.610,00 EUR (2021.)	219.123,00 EUR	336.017,72 EUR (2023.)
Vitalni indeks (broj živorođenih na 100 umrlih) OI.02.3.66	41,2 (2020.)	49,0	40,5 (2022.)

2.7.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 7

- Iznos isplaćenih potpora za novorođenu djecu - ostvarena je vrijednost od 336.017,72 EUR isplaćenih sredstava, što predstavlja više od zadane ciljne vrijednosti za 2027. godinu, te povećanje od 46,25 % u odnosu na početnu vrijednost. Zatražene podatke o isplaćenim naknadama dostavile su sve JLS s područja Ličko-senjske županije.
- Vitalni indeks (broj živorođenih na 100 umrlih) za početnu vrijednost je imao 41,2 (2020.), a ostvareno je 40,5 (2022.) - nije ostvaren napredak pokazatelja.

U sklopu ovog posebnog cilja osigurana su financijska sredstva za izgradnju višenamjenskog školskog igrališta Područne škole Švica. Ukupna vrijednosti projekta iznosila je 140.532,30 EUR. Projekt je završen je u rujnu 2023. godini, a sufinanciran je sredstvima Ministarstva turizma i sporta u iznosu od 71.952,54 eura, te ostatak sredstvima Ličko-senjske županije. Projekt je obuhvaćao građevinske radove na pripremi podloge, asfaltiranje, postavljanje rubnih elemenata i označavanje prostora igrališta te uređenje okoliša i opremanje. Također je završen projekt izgradnje i uređenja školskog igrališta Područne škole „Stjepan Sarkotić“ Sinac. Iznos utrošenih sredstava u 2023. godini je 60.218,75 EUR. Izgradnja i uređenja ovih igrališta doprinosi cilju demografskog

oporavka obzirom da se izgradnjom dječjih igrališta poboljšava dostupnost površina za slobodne aktivnosti lokalnog stanovništva, djece i mladih. U sklopu ovog cilja realizirana su sredstva za Zajednicu sportova Ličko-senjske županije kao i sredstva za rad udruga civilnog društva što doprinosi razvoju sportsko-rekreacijskih sadržaja i poboljšanju kvalitete života na više područja i za više dobnih i ciljnih skupina stanovništva, pa time utječe na cilj demografskog oporavka. Ličko-senjska županija je temeljem javnog poziva za osnivanje i opremanje centara za mlade, sa Središnjim uredom za demografiju i mlade, potpisala Ugovor o sufinanciranju za Projekt ulaganja u objekt/prostor za mlade, a realizacijom navedenog ugovora osigurano je 53.089,12 EUR za opremanje budućeg centra za mlade namještajem i suvremenom informatičko-komunikacijskom opremom.

Iznos proračunskih sredstava realiziranih za provedbu PC7: 361.328,45 EUR

2.8. PC 8. Unaprjeđenje kvalitete života ulaganjem u zdravstvenu i socijalnu infrastrukturu te sigurnost

2.8.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Naziv pokazatelja ishoda i kod (iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost
Rashodi za socijalnu zaštitu JLP(R)S, po stanovniku OI.02.3.63	66,73 EUR(2021.)	94,70 EUR	74,90 EUR
Rashodi za zdravstvo JLP(R)S, po stanovniku OI.02.05.51	40,09 EUR(2021.)	47,67 EUR	45,46 EUR
Rashodi za civilnu			

zaštitu, po stanovniku OI.02.10.34	2,11 EUR (2021.)	2,52 EUR	3,02 EUR
---------------------------------------	------------------	----------	----------

2.8.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 8

- Rashodi za socijalnu zaštitu JLP(R)S, po stanovniku - ostvarena je vrijednost od 74,90 EUR po stanovniku, što predstavlja povećanje od 12,24 % u odnosu na početnu vrijednost koja je iznosila 66,73 EUR.
- Rashodi za zdravstvo JLP(R)S, po stanovniku - ostvarena je vrijednost od 45,46 EUR po stanovniku, što predstavlja povećanje od 13,39 % u odnosu na početnu vrijednost koja je iznosila 40,09 EUR.
- Rashodi za civilnu zaštitu, po stanovniku - ostvarena je vrijednost od 3,02 EUR po stanovniku, što predstavlja povećanje od 43,12 % u odnosu na početnu vrijednost koja je iznosila 2,11 EUR.

U sklopu ovog posebnog cilja došlo je do pozitivnog ostvarenja svih pokazatelja. U ostvarenju cilja u izvještajnom razdoblju provodile su se redovne preventivne aktivnosti zaštite zdravlja, aktivnosti promicanja prava pacijenata, poticale programske aktivnosti udruga iz područja zdravstva i socijalne skrbi, provodile su se aktivnosti stručne edukacije djelatnika ustanova zdravstvene i socijalne skrbi, pomoći socijalno ugroženim građanima, te su se provodile aktivnosti adaptacije dijela prostora Doma zdravlja Otočac, izgradnja i uređenje parkirališta Ambulante Brinje, zamjena krovišta ambulante Donji Lapac, energetska obnova Doma za starije i nemoćne osobe Ličko-senjske županije, Podružnica Udbina. Za sve zdravstvene i socijalne ustanove koje su proračunski korisnici osigurana su sredstva za redovan rad, nabavu opreme i provođenje redovnih djelatnosti. Kao razvojni projekt u zdravstvu provodi se projekt „Obnova zgrade u svrhu pokretanja ljekarničke djelatnosti - Općina Lovinac“ koji doprinosi poboljšanju dostupnosti zdravstvene zaštite. Projekt je sufinanciran sredstvima iz Programa održivog razvoja (NPOO) iznosom od 55.000,00 EUR, dok je ostatak potrebnih sredstava osigurala Ličko-senjska županija. Ukupna vrijednost projekta iznosi 118.500,00 EUR, a tijekom izvještajnog razdoblja odvijali su se građevinski radovi na obnovi prostora za buduću ljekarničku djelatnost, te se završetak projekta očekuje tijekom 2024. godine. U prosincu 2023. g. završena je provedba

projekta „Donesimo osmijeh“, kojim se osiguralo poboljšanje kvalitete skrbi ugroženih skupina stanovništva i uspostavio rad skloništa za žene žrtve nasilja i žrtve nasilja u obitelji. Nositelj projekta je Ličko-senjska županija. Iznos uloženi bespovratnih sredstava je 835.595,90 EUR, koji se sufinanciran dijelom od 85% sredstava iz Europskog socijalnog fonda i preostalim dijelom iz Državnog proračuna Republike Hrvatske. U sklopu projekta obnovljen je i opremljen objekt skloništa za žrtve nasilja u obitelji, nabavljeno je vozilo, te su zaposlene tri djelatnice i to asistentica te dvije stručne savjetnice - psihologinja i socijalna radnica koje rade sa žrtvama nasilja.

U segmentu ovog cilja koji se odnosi na sigurnost (zaštitu i spašavanje) osigurana su sredstva za rad Hrvatske gorske službe spašavanja, sredstva za redovne aktivnosti Županijske vatrogasne zajednice, sredstva za Županijski vatrogasni operativni centar, programske aktivnosti sa vatrogasnom mladeži, sredstva za provođenje posebnih mjera zaštite od požara, te za programske aktivnosti civilne zaštite. Također projektom STREAM (program prekogranične suradnje Hrvatska-Italija) koji je završio 2023. godine, doprinijelo se poboljšanju monitoringa rizika od poplava i povećanju upravljačkih mogućnosti stožera civilne zaštite kako bi mogli pravovremeno reagirati na katastrofe uzrokovane poplavama. Specifični ciljevi projekta su unapređenje znanja o poplavama, osnaživanje kapaciteta hitnih službi, poboljšanje sustava ranog upozoravanja i komunikacijskog sustava. Provedbom projekta su unaprijeđeni kapaciteti službi civilne zaštite na području Ličko-senjske županije, te je nabavljena potrebna oprema za spašavanje, evakuaciju i zbrinjavanje ugroženih osoba i materijalnih dobara iz poplavom ugroženog područja u vrijednosti većoj od 220.000 EUR.

Iznos proračunskih sredstava realiziranih za provedbu PC8: 35.773.054,72 EUR

2.9. PC 9. Očuvanje kulturne baštine

2.9.1. Ostvarene vrijednosti pokazatelja ishoda

Naziv pokazatelja ishoda i kod (iz Biblioteke pokazatelja)	Početna vrijednost	Ciljna vrijednost 2027.	Ostvarena vrijednost
Rashodi za zaštitu okoliša na području	44,12 EUR	52,47 EUR	72,93 EUR

županije, po stanovniku OI.02.6.62	(2021.)		
Rashodi za kulturu JLP(R)S, po stanovniku OI.02.8.48	53,32 EUR (2021.)	63,41 EUR	67,39 EUR
Broj posjetitelja ustanova u kulturi i kulturnih manifestacija na području županije OI.02.8.49	4562 (2021.)	5100	7116

2.9.2. Opis napretka u provedbi Posebnog cilja 9

- Rashodi za zaštitu okoliša na području županije po stanovniku - ostvarena je vrijednost od 72,93 EUR po stanovniku, što predstavlja povećanje od 65,30 % u odnosu na početnu vrijednost koja je iznosila 44,12 EUR.
- Rashodi za kulturu, po stanovniku ostvarena je vrijednost od 67,39 EUR po stanovniku, što predstavlja povećanje od 26,38 % u odnosu na početnu vrijednost koja je iznosila 53,32 EUR.
- Broj posjetitelja ustanova u kulturi i kulturnih manifestacija na području županije - ostvarena je vrijednost od 7116 posjetitelja, što predstavlja povećanje od 55,98 % u odnosu na početnu vrijednost koja je iznosila 4562 posjetitelja.

U sklopu ovog posebnog cilja došlo je do pozitivnog ostvarenja svih pokazatelja. U ostvarenju cilja u izvještajnom razdoblju realizirana su sredstva za obnovu i očuvanje sakralne baštine i crkvenih objekata, sredstva za promicanje kulture, potporu umjetničkom stvaralaštvu, očuvanju kulturne baštine, književno-nakladničke i knjižnične djelatnosti, audiovizualne djelatnosti i medija, sredstva za programske aktivnosti tehničke kulture, sredstva za plaće za osobe koje su zaposlene pri udrugama civilnog društva. Glazbeni festival "Lika Fest", koji je prvi put organiziran u rujnu 2023. god. u sklopu manifestacije Jesen u Lici, predstavlja kulturno-umjetnički događaj s ciljem očuvanja i promicanja tradicionalne ličke glazbe i kulture, te kao

takav pridonosi ostvarenju ovog cilja. Ličko-senjska županija u suradnji s Ministarstvom hrvatskih branitelja provodi Projekt „Memorijalni centar Domovinskog rata Ličko-senjske županije“ za koji je izrađen natječajni elaborat, te su dodijeljena sredstva za sufinanciranje provođenja javnog natječaja za ishođenje idejnog rješenja. Projekt doprinosi očuvanju kulturno-povijesne baštine. Iznos sredstava utrošenih u provedbi strateškog projekta „Memorijalni centar Domovinskog rata Ličko-senjske županije“ u 2023. godini – 13.493,71 EUR.

U području očuvanja okoliša i prirodne baštine realizirana su proračunska sredstva putem rashoda prema Javnoj ustanovi za upravljanje zaštićenim područjima i drugim zaštićenim prirodnim vrijednostima na području Ličko-senjske županije, Javnoj ustanovi Zavod za prostorno uređenje Ličko-senjske županije, te aktivnostima sufinanciranja centra za gospodarenjem otpadom Babina Gora, te provođenjem analiza mora na plažama.

Iznos proračunskih sredstava realiziranih za provedbu PC9: 688.531,48 EUR

3. Zaključak

Temeljem prikupljenih podataka o odabranim pokazateljima ishoda kojima se dokazuje napredak u realizaciji posebnih ciljeva Plana razvoja Ličko-senjske županije do 2027. godine, kao i podataka o aktivnostima i projektima koji su doprinikli razvoju tijekom 2023. godine, vidljivo je ostvarenje planiranih pokazatelja ishoda.

Tijekom pripreme Izvješća o provedbi Plana razvoja Ličko-senjske županije do 2027. godine, za 2023. godinu, uočeni su određeni izazovi koji se odnose na poteškoće u procesu izvještavanja budući da neki podaci nisu dostupni na razini županije, a za neke pokazatelje kod kojih je potreban izračun samog pokazatelja ne raspoložemo podacima koje kategorije i vrijednosti su uzete u izračun pokazatelja kod početne vrijednosti za praćenje. Stoga je kod nekih pokazatelja došlo do odstupanja u usporedbi podataka, a kod nekih je uočena neispravna početna postavljena vrijednost.

Od ukupno 22 pokazatelja, kod 15 pokazatelja je došlo do ostvarenja napretka, odnosno pozitivnog pomaka u odnosu na zadane početne vrijednosti (uz napomenu da je kod 1 pokazatelja uočena neispravno postavljena početna vrijednost pokazatelja, te se predlaže da u daljnjem praćenju novoutvrđeni podatak predstavlja početnu vrijednost). Kod 3 pokazatelja u izvještajnom razdoblju nije moguće utvrditi ostvarenje napretka, te će novoutvrđena vrijednost pokazatelja za buduće praćenje biti smatrana početnom vrijednošću. Radi se o pokazateljima Udio prihoda poljoprivrednog sektora u BDP-u županije, Razvoj vrijednosti volumena proizvodnje akvakulture i Pokrivenost širokopojasne mreže (engl. Broadband), %.

Pokazatelji koji nisu imali ostvarenje napretka: Vitalni indeks (broj živorođenih na 100 umrlih), Prosječni boravak turista (u danima), Broj novih e-usluga za građane i Broj korisnika e-usluga za poduzetnike.

Kod pokazatelja Vitalni indeks (broj živorođenih na 100 umrlih) preporučuje se daljnje sustavno prikupljanje navedenih podataka te praćenje ostvarenja demografskih mjera na nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini, što služi i kao orijentir pri kreiranju demografskih politika i stvaranje poticajnog okruženja za uspješnije nošenje s demografskim izazovima.

Kod pokazatelja Prosječni boravak turista (u danima) s ciljem smanjenja rizika za neostvarenje u budućim razdobljima potrebno je proširiti turističku ponudu, odnosno implementirati nove turističke proizvode i usluge koje će posjetiteljima osigurati autentično iskustvo, što će rezultirati boljom posjećenošću turista i povećanjem broja dana boravka u destinacijama.

Kod pokazatelja Broj novih e-usluga za građane otklanjanje rizika za neostvarenje u budućim razdobljima planira se provedbom projekta za uvođenje pametnih rješenja putem e-usluga za građane provedbom projekta Grada Otočca „One city app“, čija implementacija se očekuje u prvoj polovici 2024. godine.

Kod pokazatelja Broj korisnika e-usluga za poduzetnike otklanjanje rizika za neostvarenje u budućim razdobljima planira se provedbom projekta “Digitalna županija za poslovne subjekte - otklanjanje administrativnih prepreka u poslovanju“ koji je prijavljen je na Poziv za dodjelu bespovratnih sredstava „Priprema projektno-tehničke dokumentacije za projekte u području digitalne transformacije i zelene tranzicije“ MRRFEU temeljem čega je odobren iznos sredstava od 82.635,87 EUR. Ugovor je potpisan u srpnju 2023. godine i u tijeku je provedba javnog nadmetanja za odabir konzultanta u provedbi projekta.

Na temelju analize ukupnog ostvarenja Plana razvoja Ličko-senjske do 2027. godine, za izvještajno razdoblje 2023. godine, možemo utvrditi da je provedba ostvarenja bila uspješna, uz sve navedene izazove i poteškoće.

